

Arbetsmarknadsutsikterna

VÅREN 2018 SKÅNE LÄN

En sammanfattning av prognosen för arbetsmarknaden

Stark ökning av antalet arbetstillfällen

Den internationella ekonomin befinner sig fortsatt i ett starkt konjunkturläge. Arbetsförmedlingens prognosundersökning ger uttryck för att den svenska högkonjunkturen fortsätter att mogna, men tillväxttakten växlar ned något under 2019.

Vårens prognosundersökning visar att en majoritet av länets företag förväntar sig ökad efterfrågan på sina varor och tjänster. Företagen har expansiva anställningsplaner och flest nya jobb skapas inom offentliga tjänster, byggverksamhet samt finansiell verksamhet och företagstjänster. Detta leder till en stark arbetsmarknad och i år skapas närmare 13 000 nya arbetstillfällen. Även om konjunkturen mattas av något under 2019 kommer det att skapas drygt 9 000 nya jobb. Under prognosperioden bedöms fler av de nya jobben gå till kvinnor än till män och detta bedöms bli tydligare under 2019 när den ekonomiska konjunkturen mattas av. Då gynnas kvinnor eftersom sysselsättningsutvecklingen i kvinnodominerade branscher inte är lika konjunkturkänslig som i mansdominerade branscher.

Arbetslösheten minskar under prognosperioden

Arbetslösheten i Skåne bedöms sjunka under hela prognosperioden, fram till och med slutet av 2019. Under 2018 har arbetslösheten minskat både för inrikes och utrikesfödda. Under prognosperioden bromsas inflödet till arbetskraften något, samtidigt som efterfrågan på arbetskraft fortsätter att ligga på en hög nivå. Detta får effekten att antalet inskrivna arbetslösa kommer att minska under både 2018 och 2019. Antalet inskrivna arbetslösa beräknas uppgå till 59 200 under fjärde kvartalet 2018 och 57 400 fjärde kvartalet 2019.

Detta motsvarar en arbetslöshet på 9,1 procent fjärde kvartalet 2018 och 8,8 procent fjärde kvartalet 2019. Andelen arbetslösa har inte varit så låg i Skåne sedan 2009.

Paradoxen på den skånska arbetsmarknaden, brist på arbetskraft och hög arbetslöshet, kvarstår. Bristen på arbetskraft bedöms bromsa sysselsättningstillväxten framöver och obalansen mellan vad arbetsgivarna efterfrågar och den tillgängliga arbetskraften blir allt större. Detta försvårar matchningen och ökar risken för långtidsarbetslöshet.

Arbetsförmedlingen står inför tre viktiga utmaningar de närmaste åren:

Bidra till effektiv matchning

Bristen på arbetskraft har negativa konsekvenser för skånskt näringsliv och för offentliga verksamheter. I vårens undersökning uppger nästan fyra av tio privata arbetsgivare brist

på arbetskraft. Störst är andelen inom bygg, transport samt information och kommunikation. Inom det offentliga uppger sex av tio arbetsgivare rekryteringssvårigheter. När arbetsgivare inte kan hitta personal resulterar det i att företag drar ned på sin produktion, tackar nej till ordrar och skjuter expansionsplaner på framtiden. Uteblivna rekryteringar ger också minskad service och lägre kvalitet i välfärden. Den stora bristen på arbetskraft bromsar sysselsättningstillväxten och färre människor kommer i arbete. Det innebär i sin tur lägre skatteintäkter och tydligare press på välfärdens finansiering. Bristen på personal försvåras också av att arbetsmarknaden fortfarande är starkt könsuppdelad och en av lösningarna är breddade rekryteringar. Ett annat sätt att dämpa bristen är att snabbare nyttja kompetensen som finns bland arbetslösa som har utbildning eller yrkeserfarenhet från andra länder. Detta är en angelägen lösning eftersom bristen på arbetskraft inom många yrken är akut och det tar ofta längre tid att nyutbilda än att komplettera. Matchningen för de arbetslösa som saknar fullständig grundskoleutbildning innehåller ännu större utmaningar. Gruppen står ofta så långt ifrån arbetsmarknaden att de sällan ens gynnas av den goda konjunkturen. Arbetsförmedlingen behöver i detta sammanhang ett nära samarbete med de skånska kommunerna eftersom grundläggande utbildning är ett kommunalt ansvar.

Motverka långa tider i arbetslöshet

I april 2018 var antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete i mer än 12 månader 26 900. Gruppen ökar både i antal och som andel av de arbetslösa. Att de ökar som andel beror på att i goda tider får personer som är arbetslösa, men egentligen står nära arbetsmarknaden snabbt jobb på nytt. För att pressa tillbaka långtidsarbetslösheten krävs en kombination av olika insatser, framför allt utbildning men också subventionerade anställningar. För att en arbetslös med hjälp av någon form av subvention ska få möjlighet att komma ut i arbete krävs ett fortsatt välfungerande samarbete med såväl näringslivet som med kommuner och landsting samt arbetsmarknadens parter. En ytterligare utmaning i sammanhanget är att minska skillnaderna i långtidsarbetslöshet mellan kvinnor och män, eftersom korttidsutbildade kvinnor löper långt större risker för långtidsarbetslöshet.

Underlätta etableringen på arbetsmarknaden

Utvecklingen för utrikes födda på arbetsmarknaden ser i flera avseenden positiv ut. Både arbetskraftsdeltagandet och sysselsättningsgraden bland utrikes födda ökar stadigt och är nu på de högsta nivåerna sedan 2005. Under senare år har sysselsättningsgraden dessutom ökat betydligt snabbare för utrikesfödda än för inrikes födda. Detta gäller särskilt bland de utrikesfödda kvinnorna. Ändå är 6 av 10 arbetslösa i Skåne födda utanför Sverige och av dessa är nästan tre av fyra födda utanför Europa. I gruppen arbetslösa som är födda utanför Europa finns en förhållandevis stor andel korttidsutbildade. För dessa individer som saknar grundskoleutbildning är det viktigt att de snabbt kommer i utbildning för att öka jobbchanserna. Dessutom är det extra viktigt just för korttidsutbildade att snabbt identifiera om de har arbetslivserfarenhet från yrken det är brist på i Skåne.

Samtidigt som det finns arbetslösa med kort utbildning, har nästan var tredje utomeuropeisk född arbetslös en eftergymnasial utbildning. För att bättre nyttja den kompetens som finns bland arbetslösa som har högskoleutbildning från andra länder gäller det att ännu snabbare identifiera och validera utländsk utbildning. Särskilt avgörande är det att bättre ta till vara erfarenheter och kompetenser hos utomeuropeiskt födda kvinnor. Att nyttja den arbetskraftsresurs som finns bland dessa kvinnor är viktigt, inte bara för sysselsättningstillväxten, utan också för ekonomisk självständighet. En snabbare etablering är också viktig då Skåne är beroende av detta tillskott eftersom antalet personer i arbetsför ålder som är födda i Sverige minskar.

**Prognosen i sin helhet finns att läsa på vår webbplats:
arbetsformedlingen.se/prognoser**